

PORIN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

Johdanto

Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan kunta voi antaa lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia, paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä. Määräykset voivat koskea toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia; erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa; toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asema-kaava-alueen ulkopuolella; sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon; sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan; valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista; vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja meren-hoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

Määräykset eivät voi koskea luvanvaraista tai rekisteröitävää toimintaa; 31 §:ssä tarkoitettua koeluonteista toimintaa; 120 §:ssä tarkoitettuja poikkeuksellisia tilanteita; 136 §:n 1 momentissa tarkoitettua pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevaa ilmoitusmenettelyä; puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen toimintaa.

Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on paikalliset olosuhteet huomioon ottaen ehkäistä ympäristön hajapäästöluonteista pilaantumista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuvia haittoja. Kunnan ympäristönsuojelumääräykset perustuvat ympäristönsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten konkretisointiin.

Ympäristönsuojelumääräykset ovat ympäristönsuojelulain mukainen ohjauskeino. Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia säädöksiä ovat jätehuoltomääräykset ja rakennusjärjestys. Lisäksi järjestyslaissa on joitakin ympäristönsuojelua sivuavia määräyksiä ja myös kaavamääräykset voivat koskea ympäristönsuojelua. Ympäristönsuojelumääräykset on valmisteltu niin, ettei ristiriitaisuuksia eri kunnallisten määräysten suhteen ole.

1 LUKU

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Tavoite

Ympäristönsuojelumääräysten yleinen tavoite on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen sekä pilaantumisesta aiheutuvien haittojen poistaminen ja vähentäminen. Perusteena ovat paikalliset olosuhteet. Lisäksi ympäristönsuojelumääräyksillä konkretisoidaan ympäristönsuojelulain säännöksiä.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

Ympäristönsuojelulain 202 § antaa kunnalle mahdollisuuden antaa ympäristönsuojelulain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia, paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä.

Ympäristönsuojelulain 22 § 1 momentin mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Viimeksi mainitun lain 5 §:n 1 momentin mukaan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät hoitaa kunnan määräämä toimielin. Porin kaupungin hallintosäännön mukaan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii elinvoima- ja ympäristölautakunta.

Ympäristönsuojelulain 22 § 2 momentin ja kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 7 § 1 momentin mukaan kunnanvaltuusto voi antaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle oikeuden siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle. Porin kaupungin hallintosäännön 34 §:n mukaan elinvoima- ja ympäristölautakunta päättää toimivallan siirtämisestä viranhaltijoille. Elinvoima- ja ympäristötoimialan toimintasäännössä on määritelty viranhaltijoille siirretystä toimivallasta.

3 § Määräysten soveltaminen

Ympäristönsuojelumääräykset ovat voimassa koko kaupungin alueella ja velvoittavat sekä yksityisiä kansalaisia että toiminnanharjoittajia. Lisäksi on annettu joitakin vain 4 §:ssä mainittuja erityisalueita koskevia määräyksiä.

Määräykset koskevat muuta kuin ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraista tai ilmoitusvelvollista toimintaa, joiden osalta ympäristön pilaantumisen ehkäisyä ja torjuntaa koskevat määräykset annetaan ko. luvassa tai ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä. Määräyksiä ei myöskään aseteta toiminnalle, jonka ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksessa ja joka rekisteröidään ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Määräykset voivat kohdistua vain rajattuihin toimintoihin, eikä niillä näin ollen voida säädellä esimerkiksi tieliikenteestä aiheutuvia meluhaittoja.

Viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla sijaitseville kiinteistöille on ympäristönsuojelumääräyksissä annettu määräyksiä talousjätevesien käsittelystä. Määräyksissä käytetyt määritelmät perustuvat talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annettuun asetukseen (157/2017).

4 § Paikalliset olosuhteet

Pohjavesialueiden pilaantumisriskin vuoksi annetaan määräyksiä vesistöjen ja pohjaveden suojelusta sekä jätteistä ja kemikaaleista tärkeillä pohjavesialueilla. Tärkeät pohjavesialueet on määritetty pykälän 1 momentissa. Rajauksista vastaa Varsinais-Suomen ELY-keskus. Pohjavesialueita koskevat kartat ovat määräysten liitteenä (Liitteet 1-6).

Rantavyöhykkeeksi on 2 momentissa määritetty 100 metrin levyinen vyöhyke keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta rantaan päin. Määrittely perustuu arvioon toimintojen mahdollisista ympäristövaikutuksista vesistöön. Rantavyöhykkeille on annettu erityismääräyksiä vesistöjen suojelemiseksi.

2 LUKU VESISTÖJEN JA POHJAVEDEN SUOJELU

Ympäristönsuojelulain 155 §:ssä on säädetty jätevesien yleinen puhdistamisvelvollisuus. Ympäristönsuojelulain 155 § 2 momentin mukaan muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamatta maahan silloin, kun niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Lähtökohtana ympäristönsuojelumääräyksiä annettaessa on, että rakennuksen ollessa kantoveden varassa jätevesimäärä on niin pieni, ettei erityistä jätevesien käsittelyä tarvita.

Vesihuoltolain (119/2001) 10 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella olevan kiinteistön on liitettävä jätevesiviemäriin. Talousjätevesien käsittelyä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla koskee valtioneuvoston asetus 157/2017, hajajätevesiasetus. Asetus antaa yhtenäiset vähimmäisvaatimukset jätevesien puhdistustasolle kaikilla haja-asutusalueilla, jotka eivät kuulu viemäriverkon piiriin. Puhdistuksen vähimmäisvaatimustaso on orgaanisen aineen osalta vähintään 80 %, kokonaisfosforin osalta vähintään 70 % ja kokonaistypen osalta vähintään 30 % verrattuna haja-asutuksen kuormitusluvun avulla määritettyyn käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen.

Kunnan ympäristönsuojelumääräyksillä voidaan puhdistustasoa aluekohtaisesti tiukentaa pilaantumiselle herkällä alueilla kuten pohjavesi ja ranta-alueilla. Pilaantumiselle herkille alueille hajajätevesiasetus määrittelee ohjeellisen puhdistustason, jonka tulisi vähentää ympäristöön aiheutuvaa kuormitusta orgaanisen aineen osalta vähintään 90 %, kokonaisfosforin osalta vähintään 85 % ja kokonaistypen osalta vähintään 40 % verrattuna haja-asutuksen kuormitusluvun avulla määritettyyn käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen.

5 § **Talousjätevesien käsittely viemäriverkostojen ulkopuolella**

Talousjätevedellä tarkoitetaan asuntojen, toimistojen, liikerakennusten ja laitosten vesikäymälöistä, keittiöistä, pesutiloista ja niitä vastaavista tiloista ja laitteista peräisin olevaa jätevettä sekä ominaisuuksiltaan ja koostumukseltaan vastaavaa karjatilojen maitohuoneista tai muusta elinkeinotoiminnasta peräisin olevaa jätevettä.

Pykälän 1 momentti täsmentää hajajätevesiasetuksen kiinteistöille antamia kirjanpito-vaatimuksia. Valvonta edellyttää huoltotoimenpiteiden kirjaamista ja kirjanpidon säilyttämistä.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukainen selvilläolovelvollisuus koskee kaikkia ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia toiminnanharjoittajia. Lisäksi saman lain 175 § 1 momentin kohdan 3 mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aiheutta epäillä sen aiheuttavan lain vastaista ympäristön pilaantumista. Ympäristönsuojelumääräysten 5 §:n 2 momentissa mainittu vaatimus perustuu em. lainkohtiin.

Jätevesien käsittelyjärjestelmän, kuivakäymälän sekä puhdistettujen jätevesien purkupaikan sijoittamista koskevat vähimmäissuojaetäisyydet on annettu suosituksina. Suositukset mahdollistavat kiinteistökohtaisten olosuhteiden huomioon ottamisen ja sen, että suunnitelmissa voidaan perustellusti poiketa ohjeellisista suojaetäisyyksistä.

Suosittelut vähimmäissuojaetäisyydet perustuvat yleisesti käytössä oleviin metrimääriin. Etäisyysuositukset ovat ensisijaisesti vesiensuojelullisia sekä terveydensuojelullisia ja toisaalta niillä voidaan ehkäistä muuta ympäristönsuojelulain 5 § 1 momentissa määriteltyä pilaantumista, kuten esimerkiksi mahdollisia hajuhaittoja.

6 § Talousjätevesien johtaminen pohjavesialueilla

Toiminta, josta aiheutuu pohjaveden pilaantumisen vaaraa, on ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaisen pohjaveden pilaamiskiellon vastaista. Pohjaveden pilaamiskiellon vuoksi talousjätevesien käsittelylle pohjavesialueella on annettu pykälän 1 momentissa muita alueita tiukemmat määräykset.

Jos pohjavesialueella käymäläjätevesiä ei voida johtaa jätevesiviemäriin, ne voidaan vaihtoehtoisesti johtaa tiiviiseen umpisäiliöön, josta ne kuljetetaan edelleen asianmukaiseen ympäristöluvanvaraiseen vastaanottoaikaan. Jos talousjätevesi pohjavesialueilla käsitellään muulla tavoin, puhdistustason on vastattava hajajätevesiasetuksessa jätevesien puhdistukselle asetettuja vähimmäisvaatimuksia ja jätevesijärjestelmän on oltava tiivis pohjaveden pilaantumisvaaran ehkäisemiseksi. Puhdistettu talousjätevesi voidaan johtaa ojaan tai imeyttää maahan.

Kun talousjätevedet puhdistetaan ympäristönsuojelumääräysten edellyttämällä tavalla suosituksena esitettyjä vähimmäissuojaetäisyyksiä soveltaen, ei ojaan johtamisen tai maahan imeyttämisen voida katsoa aiheuttavan ympäristönsuojelulain 5 § 1 momentissa määriteltyä pilaantumista.

7 § Talousjätevesien johtaminen rantavyöhykkeillä

Ympäristönsuojelulain 5 § 1 momentissa määritellyn pilaantumisen ehkäisemiseksi on talousjätevesien käsittelylle rantavyöhykkeillä perusteltua antaa hajajätevesiasetuksen 4 §:n mukaiset puhdistusvaatimukset.

Kun talousjätevedet puhdistetaan ympäristönsuojelumääräysten edellyttämällä tavalla suosituksena esitettyjä vähimmäissuojaetäisyyksiä soveltaen, ei ojaan johtamisen tai maahan imeyttämisen voida katsoa aiheuttavan ympäristönsuojelulain 5 § 1 momentissa määriteltyä pilaantumista.

Ympäristönsuojelumääräysten 5 §:ssä edellytettyjen vähimmäissuojaetäisyyksien lisäksi vesistöjen pilaantumista ehkäisevissä määräyksissä on tarpeen säädellä jätevesien käsittelyjärjestelmän ja kuivakäymälän sijaintia suhteessa normaalivedenpinnan korkeuteen. Järjestelmät tulee sijoittaa siten, että veden tulvakorkeudenkin aikana ne toimivat normaalisti, ja että tulvavesien kulkeutuminen niihin estyy.

8 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu ja huolto

Autojen pesuvedet ovat jätevesiä, jotka on käsiteltävä kuten muutkin jätevedet. Pestäessä autoja liuottimia sisältävillä tai muilla pesuaineilla voi etenkin suurien jätevesimäärien johtamisesta maastoon tai sadevesiverkostoon aiheutua ympäristön pilaantumista. Vaikkei liuottimia tai muita pesuaineita käytettäisikään, ammattimaisessa tai muussa usein toistuvassa pesussa jätevesimäärät ovat suuria. Viemäriverkoston toiminnan kannalta on tarpeen, että jätevedet esikäsitellään ennen viemäriin johtamista öljyn- ja hiekanerotuskaivoissa.

Poikkeuksena ovat määräyksen 2 momentissa mainitut jätevedet, jotka syntyvät pestäessä autoja satunnaisesti pelkällä vedellä tai miedoilla pesuaineilla. Tällöin vesi sisältää pääsääntöisesti vain vähäisiä määriä epäpuhtauksia. Vesiä maaperään imeytettäessä tai maastoon johdettaessa on kuitenkin aina pidettävä huoli siitä, ettei aiheuteta ympäristön pilaantumista. Satunnaisella pesulla tarkoitetaan kotitalouden tai vastaavan kuten maa- ja metsätaloudenharjoittajan omassa käytössä olevien ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesua.

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesusta voi aiheutua ympäristön pilaantumista, kuten esimerkiksi yleisen viihtyvyyden ja alueen virkistyskäyttöön soveltumisen vähentymistä. Määräyksen 3 momentissa kielletään ajoneuvojen pesu ja huolto yleisillä, muilla kuin tähän tarkoitukseen erikseen varatuilla alueilla.

Rantavyöhykkeellä sijaitsevilta pesupaikoilta pesuaineita sisältävät vedet saattavat joutua suoraan vesistöön. Vesien pilaantumisen estämiseksi määräyksen 4 momentissa kielletään pesuvesien johtaminen puhdistamattomina suoraan vesistöön.

3 LUKU

JÄTTEET JA KEMIKAALIT

9 § Jätteiden ja kemikaalien käsittely

Säännöksen määräyksillä pyritään ehkäisemään jätteiden käsittelystä ja kemikaalien varastoinnista aiheutuvia haittoja, jotka ilmenevät ympäristön, kuten maaperän ja pohjaveden, pilaantumisena.

Porin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt yleiset jätehuoltomääräykset, joiden tavoitteena on ohjata jätehuoltoa kestävä kehityksen periaatteiden mukaan sekä ehkäistä jätteiden syntymistä ja vähentää niiden määrää ja haitallisuutta ja varmistaa asuinalueilla ympäristön kannalta paras mahdollinen jätteiden keräily.

Määräyksen 2 momentti koskee ympäristölle vaarallisten kemikaalien ja nestemäisten vaarallisten jätteiden säiliö- ja astiavarastointia. Vaarallisten jätteiden varastoinnista ja merkitsemisestä säädetään yleisesti valtioneuvoston asetuksessa jätteistä (179/2012). Kemikaalien teollista varastointia, mikä tarkoittaa tietyn kemikaalien laadusta riippuvan rajan ylittävien kemikaalimäärien varastointia, säädellään kemikaalilainsäädännöllä (valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015). Myös pienempien määrien varastoinnille, josta ei tarvitse tehdä kemikaali-ilmoitusta, asetettavat yleiset vaatimukset ovat tarpeellisia, koska kemikaalien huolimattomasta varastoinnista aiheutuu merkittävä maaperän ja pohjaveden pilaantumisriski.

10 § **Ainesten sijoittaminen maahan tai maaperään**

Maanrakentamiseen soveltuvien jättemateriaalien käytöllä voidaan korvata esimerkiksi luonnon kiviainesta. Jätteiden laajamittainen sijoittaminen maaperään edellyttää voimassa olevaa ympäristölupaa tai ilmoitusta ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Määräys koskeekin sellaista eräiden vaarattomien jätteiden melko vähäistä hyödyntämistä, johon ei tarvita ympäristölupaa, ja mitä ei myöskään koske valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (843/2017).

Maaperään sijoitettavan jättemateriaalin tulee määräyksen 1, 2 ja 3 momentin mukaisesti olla maarakentamiseen teknisesti sopivaa eikä siitä saa aiheutua maaperän pilaantumista. Jotta jättemateriaalin käyttö maanrakentamisessa täyttää jätelain ja ympäristönsuojelulain vaatimukset, tulee jätteestä olla poistettuna ympäristölle tai terveydelle haitalliset materiaalit. Sopivaa materiaalia on ainakin tiettyyn enimmäiskappalekokoan murskattu betoni, josta samalla poistuu valtaosa betoniteräksestä, ja joka ei sisällä käytön aikana siihen imeytyneitä terveydelle tai ympäristölle haitallisia aineita sekä puhdas tiilijäte, joka ei laastia lukuun ottamatta sisällä muita aineita. Murskattaessa betonijäte 2 momentin mukaisesti 90 mm palakokoon, voidaan betonin sisältämä teräs poistaa, ja varmistua betonin käyttökelpoisuudesta. Betoniterästä sisältävän betonijätteen sijoittamista maaperään ei voida hyväksyä, koska raudoista voi olla haittaa alueen myöhemmälle käytölle eikä betoniterästä voida pitää teknisesti maarakennuskäyttöön soveltuvana materiaalina. Metallijätteiden sijoittamista maahan ei voida myöskään hyväksyä metallijätteen hyötykäyttötavaksi.

Pohjavesialueilla tapahtuvaan jätteiden hyödyntämiseen maanrakentamisessa tulee hakea ympäristönsuojelulain mukainen lupa, jolloin varmistetaan, ettei jätteen sijoittamisesta aiheudu pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

11 § **Ilmoittaminen ainesten sijoittamisesta maaperään**

Jätteiden hyödyntämisestä maanrakentamisessa tulee ilmoittaa ympäristönsuojeluviranomaiselle valvonnan toteuttamiseksi. Mikäli on tarpeen, voi ympäristönsuojeluviranomainen antaa ympäristönsuojelulain 175 §:n nojalla määräyksiä lain vastaisuuden poistamiseksi tai pilaantumisen ehkäisemiseksi. Hyödyntämisen jälkeisellä raportointivelvollisuudella mahdollistetaan toiminnan jälkivalvonta.

12 § **Polttoneste- ja kemikaalisäiliöiden sijoittaminen**

Määräysten 12 § koskee kaikkien polttoneste- ja kemikaalisäiliöiden sijoittamista ja sillä täydennetään olemassa olevaa normistoa. Öljylämmityslaitteistojen yleisestä lainsäädännöstä vastaa työ- ja elinkeinoministeriö (aikaisemmin kauppa- ja teollisuusministeriö) ja säädösten noudattamista valvoo kansallisella tasolla Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) sekä paikallisella tasolla pelastusviranomainen.

Tärkeällä pohjavesialueella on maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi noudatettava erityistä varovaisuutta. Säiliöiden huoltoon ja kunnossapitoon on kiinnitettävä erityistä huomiota, joten niille on asetettu tiukempia teknisiä vaatimuksia. Käyttämällä maanpäällisiä säiliöitä voidaan mahdolliset vuodot havaita paremmin ja näin ollen vähentää pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Sijoittamalla säiliö suoja-altaaseen

voidaan estää polttoaineen tai muun kemikaalin pääsy maaperään esimerkiksi onnettomuustilanteissa. Kaksivaippaisella säiliöllä voidaan vähentää mahdollisia sisäisestä tai ulkoisesta rasituksesta aiheutuvia vuototilanteita.

13 § Käytöstä poistettavan polttoneste- ja kemikaalisäiliön käsittely

Vanhoja käytöstä poistettuja polttoneste- ja kemikaalisäiliöitä putkistoiheen pidetään jätteenä, johon sovelletaan jätelain säännöksiä. Jätteestä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä säädetään lisäksi ympäristönsuojelulaissa. Säiliöiden jättäminen maahan ei täytä jätelain vaatimuksia jätteen käsittelystä. Poistamalla säiliöt estetään huonokuntoisista vanhoista säiliöistä aiheutuva maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaara. Lisäksi maaperä vanhojen säiliöiden ympärillä voi olla pilaantunut vuotojen seurauksena ja edellyttää puhdistamista.

Poistovaatimus on astunut voimaan 1.1.2007 ensimmäisten ympäristönsuojelumääräysten myötä lukuun ottamatta Noormarkun aluetta, missä ympäristönsuojelumääräyksiä on sovellettu 1.8.2010 lähtien. Lavian alueen osalta velvollisuus koskee 1.1.2016 jälkeen käytöstä poistettuja säiliöjärjestelmiä. Rakennuksen sisällä tai suojakammiossa olevat öljysäiliöt eivät ole suoraan kosketuksissa maaperään eivätkä ne jää jätteeksi maaperään. Näin ollen niistä ei katsota aiheutuvan maaperän tai ympäristön pilaantumista.

14 § Murskaamon sijoittaminen

Murskaamon toiminnoissa käytetään kalustoa, johon liittyy riski öljy- ja polttoainevuotoihin. Murskaamon sijoittaminen pohjavesialueelle on kielletty pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi.

15 § Rakennusten polttaminen

Rakennusten polttamista ei käsitellä muussa kunnallisessa sääntelyssä eivätkä kokonaiset rakennukset jätessäntelyn mukaisesti ole jätettä, joten määräys on tarpeen, jotta voidaan paikallisesti ehkäistä rakennusten ja rakennelmien hävittäminen polttamalla. Polttamisessa vapautuu runsaasti savukaasuja sekä erilaisia myrkyllisiä yhdisteitä.

4 LUKU PÖLYN TORJUNTA

Ilmassa leijuva pöly lisää astmaoireita, karkeajakoinen pöly ärsyttää silmiä, ja pienet hengittävät hiukkaset pääsevät keuhkorakkuloihin saakka. Allergisille ja astmaa sairastaville hiukkaset ovat erityisen kiusallisia. Pölyä aiheuttavat muun muassa liikenne sekä erilaiset huolto- ja kunnossapitotyöt. Yksi pölyn aiheuttaja on hiekoitushiekka, jonka kerääminen talteen talven jälkeen on tärkeää.

16 § Kulkuväylien ja pihojen kunnossapito- ja puhtaanapitotyöt

Katupöly sisältää hiekkaa, nastarenkaiden ja hiekoitushiekan asfaltista hiomaa kiviainesta, nastoista ja renkaista irronnutta metallia ja kumia sekä energiantuotannon ja autojen pakokaasuista kaduille laskeutuneita myrkyllisiä yhdisteitä kuten polyaromaattisia hiilivetyjä (PAH).

Määräyksen 1 momentin mukaisella puhdistettavan alueen kostuttamista koskevalla määräyksellä pyritään estämään muun muassa keväisen koneellisen katuhiekan poistamisen aiheuttamaa ilmanlaadun heikkenemistä.

Lehtipuhaltimien käytön kieltäminen hiekoitushiekkan ja roskien poistamisessa on tarpeen niiden aiheuttaman runsaan pölyämisen takia. Lehtipuhallin on tarkoitettu lehtien poistamiseen.

Kulkuväyliltä ja muilta alueilta poistettu hiekoitushiekka on jätettä, ja se tulee toimittaa asianmukaiseen käsittelyyn. Porissa vallitsevien maasto-olosuhteiden vuoksi viemäriverkostojen vietto on monin paikoin vähäistä. Tästä syystä esimerkiksi viemäriverkostoon huuhdeltu hiekoitushiekka saattaa aiheuttaa viemärin tukkeutumista.

17 § Rakennus- ja purkutyöt

Maanrakennus, talonrakennus ja erilaiset purkutyöt ovat merkittäviä pölyhaittojen aiheuttajia. Suurten kohteiden purkutöiden pölyhaitat ovat verrattavissa kivenmurskauksen aiheuttamiin haittoihin. Määräyksen 1 ja 2 momentissa annetaan rakennus- ja purkutöistä vastaaville velvoite käyttää mahdollisimman tehokkaita kastelukeinoja pölyhaittojen ehkäisemiseksi. Rakennustöiden terveydellisten haittojen ehkäisemisestä on terveyslautakunta antanut lisäksi pysyväismääräyksen.

Pölyävän aineksen kuljettaminen voi aiheuttaa haittoja ajoreittien varrella. Haitat ovat kuitenkin helposti torjuttavissa pykälän 3 momentissa esitetyillä tavoilla.

5 LUKU MELUN TORJUNTA

Melu on yksi yleisimpiä ja merkittävimpiä elinympäristön laatua ja viihtyisyyttä heikentäviä tekijöitä. Melu on ääntä, jonka ihminen kokee epämiellyttävänä tai häiritseväenä tai joka on muulla tavoin ihmisen terveydelle vahingollista taikka hänen muulle hyvinvoinnilleen haitallista. Melu vaikuttaa monella tavalla kielteisesti ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin. Melu voi häiritä tai vaikeuttaa työskentelyä, lepoa ja nukkumista. Meluilmoitusten käsittelyn yhteydessä annetaan määräyksiä muun muassa toiminnan alkamis- ja lopettamisajankohdista, melutasoista ja tiedottamisesta.

18 § Ilmoitus- ja tiedotusvelvollisuus erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta toiminnasta

Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaan ilmoitus tilapäisistä melua aiheuttavista töistä ja tapahtumista on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään 30 vuorokautta ennen tapahtumaa tai työn aloittamista. Ympäristönsuojelulaissa säädetty ilmoitusvelvollisuus on määräyksissä selventämässä meluntorjunnan kokonaisuutta.

19 § Poikkeus ilmoitusvelvollisuudesta

Määräyksellä on ympäristönsuojelulain 118 § 2 momentin mukaisesti määrätty tilanteita, joita ilmoitusvelvollisuus ei Porissa koske. Mainituista toiminnoista ei katsota

aiheutuvan erityisen häiritsevää melua, mikäli määräyksessä asetetut edellytykset täyttyvät. Mikäli 19 §:n mukaisesta toiminnasta aiheutuu toistuvaa meluhaittaa, voi ympäristönsuojeluviranomainen velvoittaa toiminnanharjoittajaa tekemään ilmoituksen näiden määräysten 18 §:n nojalla.

20 § Yleisötilaisuuksien meluntorjunta

Meluavaa toimintaa harjoittavan tulee huolehtia melusta aiheutuvien ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemisestä ja rajoittamisesta mahdollisimman vähäisiksi (aiheuttamisperiaate). Äänentoistolaitteiden suuntaamisella ja säädöillä voidaan vaikuttaa merkittävästi naapurustolle aiheutuvaan melutasoon ja melun häiritsevyyteen. Ympäristönsuojeluviranomainen tarvitsee tiedot äänentoistolaitteistosta valvonnan toteuttamiseksi.

21 § Äänentoistolaitteiden käyttö ulkotiloissa

Äänentoistolaitteiden jatkuvasta käytöstä yöaikaan sekä niiden käytöstä päiväaikaan melulle herkkien häiriintyvien kohteiden läheisyydessä aiheutuu erityisen häiritsevää melua. Äänentoistolaitteita käytetään usein mainos- ja muissa vastaavissa tarkoituksissa, eikä niiden käyttäminen esimerkiksi ulkotarjoilualueella ole liikkeen toiminnan kannalta välttämätöntä. Siksi määräyksen 1 momentissa on rajoitettu ja osittain kielletty äänentoistolaitteiden jatkuva käyttö tiettyinä kellonaikoina ja herkästi häiriintyvien kohteiden läheisyydessä.

Ulkotarjoilualueiden naapuruston asukkaat kärsivät äänentoistolaitteiden päivittäisestä käyttämisestä tarjoilualueella varsinkin kesäisin. Äänentoistolaitteiden käyttö ajoittuu lisäksi usein ilta-aikaan.

Määräyksen 3 momentti rajoittaa äänentoistolaitteista aiheutuvaa sallittua melutasoa. Sallittua melutasoa koskeva 4 momentin määräys on tarpeen musiikkimelusta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Erityisen tarpeellinen määräys on niiden paikkojen läheisyydessä, joissa järjestetään vuosittain useita myöhäänkin jatkuvia ulkoilmakonsertteja ja -tapahtumia. Joissain tapauksissa määräys voi johtaa ilmeiseen kohtuuttomuuteen, jolloin ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää siitä poikkeuksen mainituilla perusteilla.

22 § Erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden, laitteiden ja työvaiheiden rajoittaminen

Järjestyslaki (612/2003) kumosi kunnalliset järjestyssäännöt. Järjestyslakiin ei sisälly kumoutuneen järjestyssäännön 28 §:ää vastaavaa säännöstä, joka koski yöaikaista häiritsevää melua. Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisella ilmoituksella voidaan joissakin tapauksissa säädellä myös yöaikaista erityisen häiritsevää melua. Yleinen häiritsevän yöaikaisen melun aiheuttamisen kieltävä määräys koetaan kuitenkin edelleen tarpeelliseksi.

Muun muassa kiinteistöjen kunnossapito- ja huoltotyöt kuten lumen auraus ja jätteiden kuormaus yöaikaan asuntojen ja muiden vastaavien kohteiden läheisyydessä aiheuttavat asukkaille erityisen häiritsevää melua etenkin, jos työtä tehdään toistuvasti yöaikaan.

Määräyksellä ohjataan työt tehtäväksi pääsääntöisesti päiväaikaan, jolloin kunnossapidossa ja muissa töissä käytettävien koneiden ja laitteiden melua ei katsottaisi erityisen häiritseväksi. Poikkeuksena ovat välttämättömät työt, joita ei voida lykätä esimerkiksi liikenneturvallisuuden takia. Silloin tällöin yöaikaan tehtävä välttämätön työ ei aiheuta asukkaille vastaavaa haittaa kuin toistuvasti yöaikaan tehtävä työ.

6 LUKU

MUUT MÄÄRÄYKSET

- 23 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja**
Ympäristönsuojeluviranomaisella on ympäristönsuojelulain 83 §:n mukaan oikeus saada tietoja valvontaa varten. Määräyksellä konkretisoidaan tätä oikeutta.
- 24 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä**
Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi kirjallisesta hakemuksesta myöntää ta-pauskohtaisesti poikkeuksen näistä määräyksistä YSL 202 §:n 4 momentin mukaisesti. Kohtuuttomien tilanteiden välttämiseksi voi joskus olla tarpeen poiketa ympäristönsuojelumääräyksistä. Siksi ympäristönsuojeluviranomaiselle annetaan mahdollisuus käyttää yksittäistapauksessa näistä määräyksistä poikkeavaa harkintaa. Määräyksestä poikkeaminen ei saa aiheuttaa ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa eikä vaarantaa näiden ympäristönsuojelumääräysten tavoitteiden toteutumista. Poikkeaminen käsitellään hallintolain (434/2003) mukaisesti. Ympäristönsuojeluviranomaisen tekemään päätökseen haetaan muutosta siten, kuin ympäristönsuojelulaissa säädetään muutoksenhausta.
- 25 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä**
Määräyksen tarkoituksena on selventää ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen seuraamuksia viittauksella ympäristönsuojelulain asianomaisiin säännöksiin.
- 26 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo**
Päätös ympäristönsuojelumääräysten hyväksymisestä annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuultus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin on kuulutettava ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta.